

BS/150/2009

PREFERENCJE PARTYJNE
W LISTOPADZIE



Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się na początku listopada¹, udział w nich wzięłoby 47% ankietowanych. Od dwóch miesięcy deklaracje uczestnictwa w hipotetycznych wyborach mają tendencję zniżkową, choć zmiany są minimalne, mieszczące się w granicach błędu pomiaru. Prawie co piąty ankietowany (19%) nie wie, czy poszedłby na ewentualne wybory parlamentarne, a co trzeci (34%) jednoznacznie odrzuca możliwość uczestniczenia w nich.

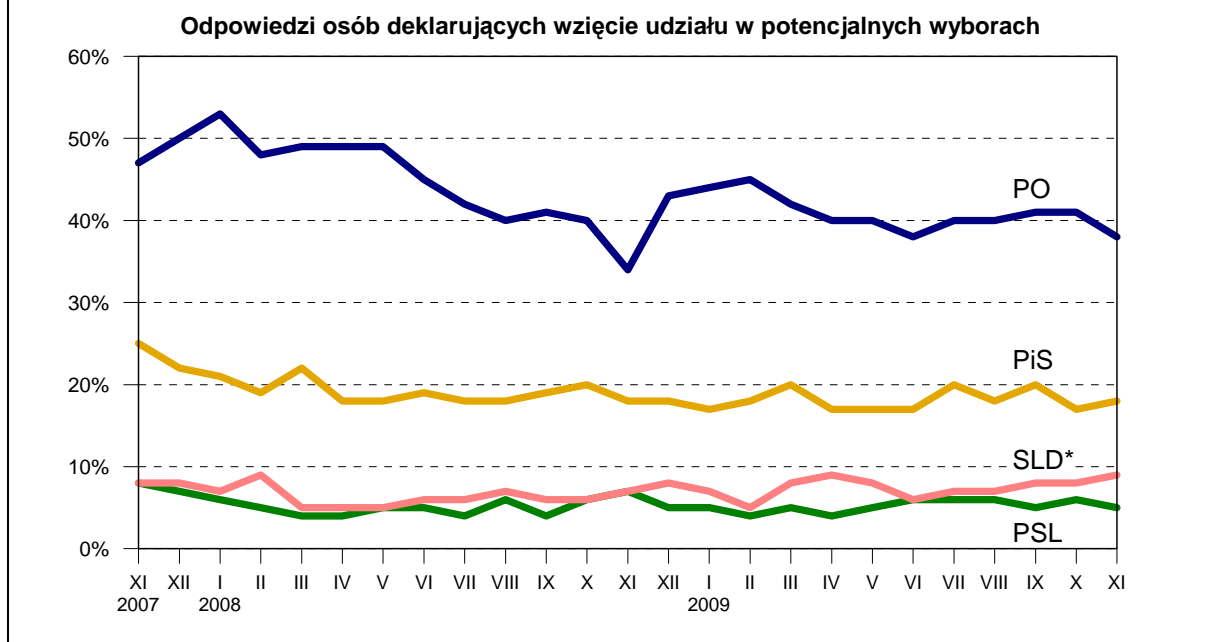
Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009
	w procentach									
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	55	54	53	47	50	44	47	49	48	47
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	18	17	17	21	18	16	16	18	20	19
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	27	29	30	32	31	40	36	33	32	34

W listopadzie na czele naszego rankingu nadal znajduje się Platforma Obywatelska, na którą gotowych jest głosować 38% zadeklarowanych uczestników wyborów. W ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla rządzącej partii obniżyło się o 3 punkty procentowe. Na drugim miejscu znajduje się PiS, który wśród osób deklarujących udział w wyborach ma 18% zwolenników, minimalne więcej niż miesiąc wcześniej. W stosunku do października równie nieznacznie poprawiły się notowania SLD – na ugrupowanie to chciałoby oddać swój głos 9% potencjalnych wyborców. Natomiast obniżyło się, choć również tylko symbolicznie, poparcie dla współrządzącego PSL, które obecnie popierane jest przez 5% respondentów wybierających się na głosowanie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (234) przeprowadzono w dniach 4–9 listopada 2009 roku na liczącej 1022 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

RYS. 1. GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYWAŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU I SENATU, TO NA KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA GŁOSOWAŁ(A)BY PAN(I) W TYCH WYBORACH?



* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPi+UP+PD)

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się już teraz, pozostałe ugrupowania nie zdołałyby wprowadzić do Sejmu swych przedstawicieli. Wśród ankietowanych zapowiadających, że na pewno poszliby na wybory, swoich zwolenników znalazły także: Krajowa Partia Emerytów i Rencistów, Liga Polskich Rodzin, Partia Demokratyczna – demokraci.pl, Partia Kobiet, Polska Partia Pracy, Samoobrona RP, Socjaldemokracja Polska, Unia Polityki Realnej oraz Unia Pracy (po 1% głosów). W listopadzie liczba mało liczących się partii, które znalazły swoich sympatyków, jest nieco większa niż w ubiegłym miesiącu – obecnie popiera je w sumie 9% zadeklarowanych wyborców.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009	VI 2009	VII 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	45	42	40	40	38	40	40	41	41	38
Prawo i Sprawiedliwość	18	20	17	17	17	20	18	20	17	18
Sojusz Lewicy Demokratycznej	5	8	9	8	6	7	7	8	8	9
Polskie Stronictwo Ludowe	4	5	4	5	6	6	6	5	6	5
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Liga Polskich Rodzin	3	1	1	2	2	1	1	1	1	1
Partia Demokratyczna – demokraci.pl	2	0	0	1	0	0	1	0	1	1
Partia Kobiet	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1
Polska Partia Pracy	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1
Samoobrona RP	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1
Socjaldemokracja Polska	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1
Unia Polityki Realnej	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Unia Pracy	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1
Inne	1	1	1	1	2	1	1	0	1	0
Trudno powiedzieć	17	16	21	19	21	16	20	18	19	22
N=	569	526	578	506	518	484	486	529	518	473

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

Ponad jedna piąta potencjalnych uczestników wyborów (22%) nie wie, na którą partię oddałaby swój głos. W porównaniu z poprzednim pomiarem liczebność niezdecydowanych wyborców wzrosła o 3 punkty procentowe.



Listopad przyniósł pogorszenie wyników partii tworzących koalicję rządową. Minimalnie stracił PSL, w większym stopniu spadło poparcie dla PO. Jednak trudna dla tej partii sytuacja polityczna związana z tzw. aferą hazardową nie wpłynęła radykalnie na notowania najważniejszego ugrupowania koalicji rządowej. Wynik PO, choć gorszy niż średni uzyskiwany w tym roku, nie odbiega znacząco od poprzednich i jest taki sam jak w czerwcu br.

Niższe poparcie dla rządzących nie przekłada się automatycznie na wzrost notowań ich politycznych konkurentów – zarówno PiS, jak i SLD zyskały tylko nieznacznie, choć trzeba zauważyć, że listopadowe notowania SLD należą do najlepszych w tym roku. Polityczne zawirowania miały natomiast wpływ na wzrost liczby obywateli, którzy nie rezygnując z udziału w głosowaniu w obecnej sytuacji nie wiedzą, na którą partię oddaliby swój głos. Minimalnie wzrosło także poparcie dla partii znajdujących się w tej chwili na głębokim zapleczu naszej sceny politycznej, mających bardzo niewielu zwolenników. W sumie prawie jedna trzecia Polaków interesujących się polityką i chcących głosować popiera któreś z ugrupowań mających obecnie znikome poparcie lub też wstrzymuje się z jednoznacznym popieraniem któregoś z najbardziej liczących się graczy.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udział	
		%	%	%	
Ogółem		47	19	34	1016
Płeć	Mężczyźni	48	20	32	476
	Kobiety	45	19	36	541
Wiek	18-24 lata	53	24	23	142
	25-34	38	22	41	191
	35-44	47	21	32	143
	45-54	46	21	33	186
	55-64	46	19	34	171
	65 lat i więcej	51	11	38	183
Miejsce zamieszkania	Wieś	38	24	37	384
	Miasto do 20 tys.	42	22	37	135
	20-100 tys.	50	19	31	193
	101-500 tys.	49	16	35	163
	501 tys. i więcej mieszk.	65	9	26	141
Wykształcenie	Podstawowe	39	18	43	271
	Zasadnicze zawodowe	34	25	41	254
	Średnie	52	18	30	346
	Wyższe	68	18	14	146
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	69	18	13	78
	Średni personel, technicy	66	11	22	40
	Pracownicy adm.-biurowi	54	17	29	69
	Pracownicy usług	23	35	41	60
	Robotnicy wykwalifikowani	39	25	36	120
	Robotnicy niewykwalifik.	40	18	42	59
	Rolnicy	32	27	41	53
	Pracujący na własny rach.	54	11	35	41
Bierni zawodowo	Renciści	42	16	42	87
	Emeryci	50	14	37	216
	Uczniowie i studenci	60	21	19	83
	Bezrobotni	29	25	46	61
	Gospodynie domowe i inni	43	21	35	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	58	16	26	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	26	35	106
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	22	32	222
	prywatnym gosp. rolnym	36	27	37	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	45	20	36	164
	501-750	40	18	42	176
	751-1000	46	22	32	184
	1001-1500	54	16	30	140
	Powyżej 1500 zł	70	14	15	112
Ocena własnych war. mater.	Złe	34	18	48	133
	Średnie	40	23	37	478
	Dobre	59	15	26	405
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	15	32	62
	Raz w tygodniu	50	20	30	496
	1-2 razy w miesiącu	45	22	33	136
	Kilka razy w roku	39	23	38	226
	W ogóle nie uczestniczy	47	8	45	97
Poglądy polityczne	Lewica	52	13	35	132
	Centrum	44	21	35	324
	Prawica	63	16	20	286
	Trudno powiedzieć	30	24	47	274

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	1	1	1	38	1	5	0
Płeć	Mężczyźni	0	0	1		39	0	6	
	Kobiety	1	1		1	36	1	4	0
Wiek	18-24 lata				2	49	3	4	
	25-34					49		4	
	35-44		2		3	34		6	1
	45-54	1		2		31		7	
	55-64	1	2	1		40		5	
	65 lat i więcej	3				27	1	4	
Miejsce zamieszkania	Wieś	2			1	24	2	12	
	Miasto do 20 tys.	1	4	2		40		2	
	20-100 tys.					41	1	2	
	101-500 tys.		1	2		53		1	1
	501 tys. i więcej mieszk.	1			1	43		2	
Wykształcenie	Podstawowe	2	3	1	1	23	2	3	
	Zasadnicze zawodowe	2				25		11	
	Średnie	0		1	0	47	1	4	
	Wyższe				1	48		4	1
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.				2	50		1	1
	Średni personel, technicy					54			
	Pracownicy adm.-biurowi					49		5	
	Pracownicy usług			11	6	51			
	Robotnicy wykwalifikowani					39		6	
	Robotnicy niewykwalifik.	7				18		5	
	Rolnicy					7		30	
Pracujący na własny rach.					37		5		
Bierni zawodowo	Renciści	2	8			26		10	
	Emeryci	2		1		30	1	5	
	Uczniowie i studenci				3	51	5	2	
	Bezrobotni					33			
	Gospodynie domowe i inni					38		4	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1			3	49		2	1
	spółce właścicieli prywatnych i państwa					46		6	
	sekt. pryw. poza rolnict.			1		41		3	
	prywatnym gosp. rolnym					12		30	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		2	1		27	2	9	
	501-750	2			4	29	3	6	
	751-1000	2	1			41		6	1
	1001-1500					49		3	
	Powyżej 1500 zł			2		50		3	
Ocena własnych war. mater.	Złe	2				28		7	
	Średnie	2	2		2	31	1	5	
	Dobre	0		1		45	1	5	0
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4				27	4		
	Raz w tygodniu	1	0		1	32	1	7	0
	1-2 razy w miesiącu			2		47		7	
	Kilka razy w roku					51	1		
	W ogóle nie uczestniczy		4	3	2	38		2	
Poglądy polityczne	Lewica				2	25		8	
	Centrum		1	1	1	47	1	7	
	Prawica	1		1	0	43	1	2	0
	Trudno powiedzieć	3	1			20	1	4	

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?									Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Samobrona	Socjal-demokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Stronnictwo Demokratyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		18	1	1	9	0	1	1	0	22	473
Płeć	Mężczyźni	16	3	1	11	0	1			19	231
	Kobiety	20		0	7	0	0	1	1	24	243
Wiek	18-24 lata	10	2		4		3	2		21	76
	25-34	9	4		13				2	20	72
	35-44	14			15		4	2		21	67
	45-54	21	1	2	10					25	86
	55-64	20		1	7	1			1	20	79
	65 lat i więcej	31	2	1	6	1				24	93
Miejsce zamieszkania	Wieś	12	3	1	6		1	2		34	148
	Miasto do 20 tys.	19			12	1	2			18	57
	20-100 tys.	27			9	1				19	97
	101-500 tys.	16	3	1	7		3		3	10	81
	501 tys. i więcej mieszk.	20		1	13					18	91
Wykształcenie	Podstawowe	18	4		7		1	2	1	31	107
	Zasadnicze zawodowe	22		1	8	1				30	87
	Średnie	18	1	1	9		1			16	181
	Wyższe	15		1	11	0	2		1	15	98
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14			12		2			18	53
	Średni personel, technicy	11			10					25	26
	Pracownicy adm.-biurowi	19			16					11	37
	Pracownicy usług	12	8			6	7				14
	Robotnicy wykwalifikowani	14			10				2	29	47
	Robotnicy niewykwalifik.	25	6		13					26	23
	Rolnicy	16	7							40	17
	Pracujący na własny rach.	11		3	12	2	5			24	22
Bierni zawodowo	Renciści	16	4		3					31	36
	Emeryci	29	2	1	8					22	108
	Uczniowie i studenci	6			6		2	3		22	49
	Bezrobotni	27		10	11					19	18
	Gospodynie domowe i inni	24			10			5	6	14	22
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	13			17					13	66
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	6		12					14	41
	sekt. pryw. poza rolnict.	12		1	10	0	3			28	102
	prywatnym gosp. rolnym	16	7							35	17
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	16	4	2	7	1	1	1	1	25	73
	501-750	13	2		10					30	70
	751-1000	18	2		11		1			17	85
	1001-1500	26		1	5		2		2	13	76
	Powyżej 1500 zł	18		1	8					19	79
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	3	2	16				2	20	45
	Średnie	20	2	1	8		1	1		27	189
	Dobre	17	1		9	1	1	1	1	19	239
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55								10	32
	Raz w tygodniu	21	2	1	6		1	0	1	24	247
	1-2 razy w miesiącu	7			10		2			25	61
	Kilka razy w roku	9		1	17	1		2		18	88
	W ogóle nie uczestniczy	6	3	2	16					22	45
Poglądy polityczne	Lewica	3		3	47	2				10	68
	Centrum	8	2	1	4		1		1	24	142
	Prawica	33	1		1		1		1	15	181
	Trudno powiedzieć	15	3		5			3		43	82